

Slavnost sv. panny Markéty

Jaroslav Havrlant

Víte, co jsou to *zážinky*? Staročeské označení začátku žní, které dle pranostik tradičně ohlašovala nám dobře známá světice 13. července. Snad každý zná pořekadlo *Svatá Markéta srp hází do žita*. Toto rčení nejspíš vzniklo až po zavedení gregoriánského kalendáře roku 1584 (kdy se vypustilo 10 dnů), neboť do té doby se na Lounsku žalo žito hned po sv. Janu Křtiteli (24.6.). Okázalá slavnost sv. Markéty (Antiochijské), která se v Lounech slavila ještě počátkem 17. století, tedy pravděpodobně se žněmi neměla nic společného.

Počátky slavnosti se dávají do souvislosti s dokončením stavby lounského chrámu sv. Mikuláše roku 1538 v pátek před sv. Markétou (12.7.). O posvěcení se zřejmě nejednalo, neboť světit kostely může jen biskup a v té době Čechy biskupa neměly. Ale lounský svátek spíše souvisel s obrazem sv. Markéty na Žatecké bráně. Každopádně počátkem 17. století hody organizovalo kratochvilné pijanské bratrstvo *konvent* či *cech Marketálský*. Známý pobělohorský exulant Pavel Stránský o tom napsal: „Měšťané lounští jsou svárliví a oddaní více, než se sluší, hodům, jež nazývají svatomarkétskými. Scházet se k nim u městské brány a slavit je s drzou prostořekostí pokládají za známku uhlazenosti.“

Na Žatecké bráně, někde mezi latinskými nápisy, býval reliéf sv. Markéty. Je trochu s podivem, že vzdělaný piaristický kněz Jaroslav Schaller roku 1787 při popisu brány napsal o vyobrazené ženě s drakem bez udání jména světice. Zřejmě šlo o netypické vyobrazení.

Hned pod Žateckou branou, kde je dnes autobusová zastávka *Žižkova MHD*, stávala prostorná kamenná kaple. Bývala umístěna mezi domy čp. 251 a 252 a zanikla patrně ještě v 19. století, kdy se dům čp. 252 rozšiřoval směrem k jihu a prostor s kaplí pohltil. Na čelní stěně byl namalován obraz Piety, na pravé stěně sv. Antonína a nalevo sv. Mikuláše. Kapličku uzavírala dřevěná mřížka s dvířky. U kaple byly také tři malé sochy. Uprostřed stál sv. Vojtěch, napravo sv. Jan Nepomucký a vlevo sv. Florián.

Po třicetileté válce tedy renesanční slavnost před branou překryla barokní zbožnost. Reliéf z brány zmizel, ale s vyobrazením sv. Markéty se v Lounech můžeme setkat v samém centru oltářního obrazu 14 sv. Pomocníků z roku 1792 od lounského malíře Leopolda Mälzera.

Zpravodaj lounské farnosti

Vydává Farní rada Římskokatolické církve v Lounech
www.farnostlouny.com • Červenec 2013 • Ročník 6 • Neprodejné

Úvodní zamyšlení

„A v jeho jménu bude naděje národů.“

(Mt 12,21)

Aktuálně

Ve dnech 4. – 5. července 2013 vyvrcholí na Velehradě Cyrilometodějské slavnosti při příležitosti 1150. výročí příchodu sv. Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu. Při slavnostní poutní mši svaté v neděli v 10:30 bude hlavním celebrantem papežský legát kardinál Josip Bozanić, arcibiskup záhřebský. Průběh mše bude přenášen Českou televizí a Českým rozhlasem Praha.

V neděli 14. července 2013 od 15:00 zve duchovní správa a obecní úřad všechny obyvatele Kroučové a okolí k poutní mši svaté ke cti svaté Markéty.

V neděli 28. července 2013 od 16:00 zve duchovní správa všechny obyvatele Cítoliba a okolí k poutní mši svaté ke cti sv. Jakuba Staršího.

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY PRO ČERVENEC 2013

Všeobecný úmysl – Aby Světové dny mládeže v Brazílii povzbudily všechny mladé křesťany v touze stát se učedníky a misionáři evangelia.

Misijní úmysl – Aby se na celém asijském kontinentě otevřely brány hlasatelům evangelia.

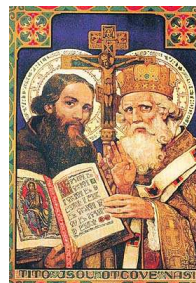
Národní úmysl – Aby se náš národ nezpronevěřil víře svých otců.

Přehled nedělních a svátečních bohoslužeb

- 4. 7. 2013 PRVNÍ ČTVRTEK V MĚSÍCI**
Kostel Nejsvětější Trojice a Čtrnácti svatých pomocníků
– Mše svatá v 17:30.
- 5. 7. 2013 SLAVNOST SV. CYRILA A METODĚJE**
Chrám sv. Mikuláše v Lounech – Mše svatá v 9:00.
- 7. 7. 2013 14. NEDĚLE V MEZIDOBÍ**
Chrám sv. Mikuláše v Lounech – Mše svatá v 8:30.
Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Opočně
– Mše svatá v 10:30.
Kostel sv. Jiljí ve Vinařicích – Mše svatá ve 14:00.
- 14. 7. 2013 15. NEDĚLE V MEZIDOBÍ**
Chrám sv. Mikuláše v Lounech – Mše svatá v 8:30.
Kostel sv. Matouše v Dobroměřicích – Mše svatá v 10:30.
POUTNÍ MŠE V KROUČOVÉ
KE CTI SVATÉ MARKÉTY – Mše svatá v 15:00.
- 21. 7. 2013 16. NEDĚLE V MEZIDOBÍ**
Chrám sv. Mikuláše v Lounech – Mše svatá v 8:30.
Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Opočně
– Mše svatá v 10:30.
Kostel sv. Jiljí ve Vinařicích – Mše svatá ve 14:00.
- 27. 7. 2013 SOBOTA 16. TÝDNE V MEZIDOBÍ**
Kostel sv. Stanislava v Měrunicích – Mše svatá ve 14:00.
- 28. 7. 2013 17. NEDĚLE V MEZIDOBÍ**
Chrám sv. Mikuláše v Lounech – Mše svatá v 8:30.
POUTNÍ SLAVNOST V CÍTOLIBECH
KE CTI SVATÉHO JAKUBA STARŠÍHO
Mše svatá v 16:00.

Učíci se církev

Téma: Dílo a odkaz sv. Cyrila a Metoděje

Dva bratři ze Soluně sv. Cyril a Metoděj jsou v uznání svých zásluh za uvedení křesťanství na Moravu nazýváni *Apoštolý Slovanů*. Roku 862 poslal císař Michal III. oba bratry na Moravu, neboť kníže Rostislav prosil o kněze mluvící slovansky. Jako první zavedli Cyril a Metoděj slovanský jazyk do bohoslužby. Cyril k tomu dokonce vytvořil vlastní písmo („glagolici“) na základě řecké kurzívy a částečně arabštiny. Toto písmo pomocí 38 liter kodifikovalo staroslověnský jazyk. Proto patří oba bratři k zakladatelům slovanského písemnictví. Cyril sám přeložil do staroslověnštiny evangelia, apoštolář, misál a žaltář a napsal ke čtyřem evangeliím předmluvu, tzv. Proglas. V tomto díle pokračoval i Metoděj, který do staroslověnštiny přeložil životopisy církevních otců a založil překladatelskou školu, která roku 883 za dobu asi 8 měsíců přeložila celou Bibli kromě knih Makabejských.

Po několikaleté misijní činnosti na Moravě odcestovali bratři do Říma a přinesli papeži Hadriánovi II. ostatky papeže Klimenta. Od Hadriána dostali příslib uznání slovanské řeči za liturgickou. Za svého pobytu v Římě však Cyril těžce onemocněl a 14. února 869 zemřel. Metoděj byl Hadriánem II. jmenován arcibiskupem Panonie, tj. území, které zahrnovalo dnešní východní Rakousko, západní Maďarsko a Moravu. Salcburský arcibiskup ale pokládal toto území za své misijní pole a dal Metoděje na dva a půl roku uvěznit. Papež Jan VIII. jej roku 873 osvobodil, potvrdil ho v úřadě arcibiskupa a potvrdil i slovanský církevní jazyk, i když s jistým omezením.

Metoděj umírá 6. dubna 885. V době jeho smrti bylo v jeho arcidiecezi asi 200 kněží, jáhnů a podjáhnů. Ti byli postupně vyhnáni a uchýlili se většinou do Bulharska, Chorvatska, Polska a do Čech. Následně papež Štěpán VI. roku 896 přikázal sloužit bohoslužby pouze v latinském jazyce. Úcta k sv. Cyrilu a Metodějovi se dále šířila z jihovýchodní Evropy do celé církve. Papež Jan Pavel II. je roku 1980 prohlásil za spolupatrony Evropy.

(Zdroj: <http://www.farnostvelehrad.cz/dokument/cyril-a-metodej-74>, red. upraveno)